

SØNDAG D. 2. SEPTEMBER 2007 -

Prædiken af Søren P. Grarup

Gammeltestamentlig læsning: Salme 63 v. 1-9

PRÆDIKENTEKST: LUKASEVANGELIET KAP. 10 V. 25-37

I Silkeborg går vi nu ind i den 2. uge i forløbet "40 Måltrettede Dage". Selv om I fra Holstebro ikke er i gang med det forløb, behøver I ikke at føle jer hægtet af, for det vi i den sammenhæng har fået at arbejde med i dag, angår os alle.

Det tema, vi har fået foræret i dag i forb. m. forløbet "40 Måltrettede Dage", som overskrift for den kommende uge, er dette: "Du blev skabt til at glæde Gud" - og det sammenfattes i ét enkelt ord, nemlig "tilbedelse".

(I materialet til 40 MD er temaet oversat sådan: "Du blev skabt til at behage Gud." Det er en dårlig oversættelse fra det engelske, for ordet "behage" kan efterlade det indtryk, at Gud er egocentrisk behagesyg. Og sådan en gud kan jeg ikke genkende, hverken fra evangeliet eller fra erfaringen. Så hver gang I støder ind i ordet "behage", så læs "glæde". Du blev skabt til at glæde Gud - det handler om tilbedelse.)

Det Bibel-vers, der er knyttet til temaet er fra Mark. 12,30 :

"Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke."

Det står ganske mange steder i Bibelen - bl. a. også i dagens tekst efter tekstrækken, som vi læste lige før fra Luk. 10.

I Markusevangeliet (og i tilsvarende tekst hos Mattæus) er det Jesus, der kæder budet om at elske Gud sammen med budet: Du skal elske din næste som dig selv.

I situationen i dagens tekst er det den lovkyndige, der kæder de to bud sammen i ét åndedrag. Men så når han heller ikke meget dybere i dem, for hvad er hans egentlige ærinde? - Det er at retfærdiggøre sig selv - at føle sig god nok til at behage Gud.

Og måske var det ganske det tilsvarende vi selv ofte gjorde, når vi gik fra teksten om den barmhjertige samaritaner med den konklusion, at det med at elske Gud ... det er lidt svært at forstå og have med at gøre - sådan lidt højtravende religiøst. Men det med at elske næsten, det er da til at forstå, så nu skal vi rigtig ud og elske vor næste - og når Gud så ser, hvor gode vi er, så smiler han nok anerkendende til os.

Var det ikke tit og mange gange dér, vi havnede med den tekst?

Men enhver ide om at være god nok til at behage Gud, er det diametralt modsatte af tilbedelse, og det diametralt modsatte af at elske Gud - og det bliver heller ikke til kærlighed til næsten. For i sådanne forsøg er det hverken Gud eller næsten, der er i fokus. det er "jeg selv".

Hvis du virkelig ønsker at komme dertil, hvor din spontane færdens ligner samaritanerens, så skal du begynde med at elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke. Det er også det, der hedder tilbedelse.

Hvordan hænger det nu sammen?

Jo - lad os undersøge, hvad ordet tilbedelse egentlig betyder - og hvad indholdet af ordet gør ved os.

I, der kender mig, ved, at jeg kan være lidt af en pernittengrynet ordnørd. Jeg kan i hvert fald godt lide at grave dybt i et ord, for at finde ud af, hvor det kommer fra - hvad det er lavet af. For det fortæller som regel ganske meget om, hvad det rummer.

Vi har to ord, som vi bruger ret skødesløst og ofte blander sammen: Ordene "tilbedelse/at tilbede og lovprisning/at prise." Og når vi har blandet dem tilstrækkeligt, så ved vi ikke rigtig, hvad vi

skal bruge dem til.

For at få skilt dem ad, så lad os kigge på begge ordene.

At lovprise eller at prise - det er det samme ord vi har i ordet pris - tilbudpris, discountpris.

Hvis der ligger to poser kartofler - den ene til 8 kr./kg, den anden til 16 kr./kg, så forventer vi, at de dyre på en eller anden måde er bedre end de billige - at prisen fortæller om kvaliteten.

Det er nemlig også det, vi gør, når vi priser Gud - vi fortæller om kvaliteten:

Sl. 96 v2 Syng for Herren, pris hans navn,

forkynd hans frelse dag efter dag!

v3 Fortæl om hans herlighed blandt folkene,

om hans undere blandt alle folkeslag!

Når vi lovpriser, så henvender vi os egentlig ikke til Gud, men til hinanden eller til mennesker omkring os for at fortælle om Guds storhed og kærlighed og nåde og om alle hans undere..

Når vi tilbeder, så vender vi os om - det behøver de andre egentlig ikke at høre, for dér er vi henvendt til Gud alene.

Til-bede - - det er ikke ganske det samme som at bede til ... Gud. Masser af mennesker beder til Gud i snævre vendinger uden overhovedet at tilbede ham.

Ordet "at bede" har samme oprindelse og grundbetydning som ordet "at bie". I dag bier vi ikke - vi venter.

Sl. 37 v7 Vær stille over for Herren, vent på ham;

Men det har alligevel en lidt skæv klang - - Nå, nu kan han ikke følge med igen - så må vi jo vente på ham - det er kedeligt.

I den gamle Bibeloversættelse stod der "bi på Herren" - - når vi bier på herren, så er det os der er klar til at følge med, når Herren flytter på sig.

At bede eller at bie er ikke at sætte sig ned og slå tiden ihjel for ikke at kede sig, indtil Gud kan følge med. At bede eller at bie er at have sin opmærksomhed rettet forventningsfuldt mod Gud, så vi kan følge ham. At ordet "bede" så ofte bliver reduceret til at betyde "ønske" eller "kræve" - det er en anden sag.

Når vi så sætter stavelsen "til" på - tilbede - så skærpes ordet. Det bliver mere end forventningsfuld opmærksomhed - det beskriver en længsel, en drift hen imod den, der tilbedes.

At tilbede er at søge nærmere, at søge dybere kendskab, tættere fællesskab. Ikke blot lejlighedsvis, men at satse hele sin person på den søgen - - du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele din styrke.

Det er pudsigt - i kirken bruger vi de to ord - at prise og at tilbede ret tilfældigt i dag. Men i ganske ukirkelig sammenhæng bruger vi dem ofte korrekt:

Viggo er dybt forelsket i Gerda. Nu står han nede på grillbaren sammen med gutterne og "lovpriser hende i høje toner." D.v.s. han udbreder sig om, hvor fantastisk dejlig, sød, fortræffelig hun er.

Men i sit hjerte tilbeder han hende. Derfor sætter han sig op på sin knallert og skynder sig hen til mejeriet, hvor pigerne fra mejeriet netop har frokostpause. Så sidder de ude ved gavlen og spiser yoghurt - og dér kan Viggo stå bag en busk og få et glimt af hende, for han må se hende.

Når pigerne går ind til arbejdet igen, går Viggo hen til Brugsen og køber et bæger yoghurt og spiser det - på den måde føler han lidt mere fællesskab med Gerda, der også spiste yoghurt. Men det er ikke nok. Hans længsel efter hende driver ham videre, og en dag må han fortælle hende, hvor meget han elsker hende. Sandelig - hans kærlighed er gengældt. Han holder hende i sin favn og kysser hende, men han længes stadig efter dybere fællesskab med hende. De gifter sig.

Og Viggo længes stadig - derfor må han gøre alt, hvad han kan finde på for at glæde Gerda - ikke for at behage hende, men for at fortælle hende, hvor meget han elsker hende, og fordi glæden baner vej for endnu dybere fællesskab. De bliver ét kød - og får små Viggoer og Gerdaer. Og Viggo længes stadig. Han må helt ind i hendes sjæl, så de bruger meget tid til at tale sammen. Og nu - mange år efter - sidder de i deres pensionistbolig i dyb samtale. Viggo kigger på klokken og siger: "Hm." Og Gerda svarer: "suk." Og Viggo replicerer: "Årh."

For os andre kan det virke lidt kedeligt og tomt - men det er det ikke. De ved begge præcis, hvad de mener med det: Viggo sagde: "Nu er hjemmehjælperen igen forsinket - hvis hun da overhovedet kommer i dag." Og Gerda svarede: "Ja, og politikerne har ævlet i årevis om, at der skal tilføres flere ressourcer til plejeområdet, men hvornår mærker vi noget til det?" Hvortil Viggo replicerede: "Ja, jeg tror nu også, jeg stemmer på et andet parti ved næste valg." Det kan vi andre bare ikke høre og forstå i deres grynt og suk. Men tænk på den kærlighed, der gennem mange år har drevet dem så tæt sammen, at de præcis ved, hvad den anden tænker - de er blevet ét.

En dag dør Viggo. Og en uge senere dør Gerda, for det er umuligt at leve, når halvdelen af en selv er borte.

Den kraft, der har ført dem ind i så tæt et fællesskab og enhed, er kærlighedens tilbedelse. Sådan kan det være i relationen mellem to mennesker, der elsker hinanden. Men nu taler vi om relationen mellem Gud og os - og os og Gud.

I søndags, da temaet var spørgsmålet: Hvad i al verden er jeg her for? - eller *Hvorfor* i al verden er jeg her? - havde vi fat i dette billede - Rubljovs berømte ikon, som i ikonernes tegnsprog fortæller om den fuldkomne kærlighed mellem Faderen og Sønnen og Helligånden - den treenige Guds evige kærlighed. Du er skabt ud af den kærlighed, fordi Guds evige, grænseløse kærlighed altid vil søge flere at elske. Ved bordet, hvor de tre skikkelser sidder, er der en tom plads lige i midten. Det er din plads. Du er skabt ud af Guds kærlighed til at have del i den treenige Guds kærligheds enhed.

Gud er kærlighed - og al kærlighed har sin rod i Gud. Ja, hvor der findes kærlighed, der er Gud til stede. At vi mennesker overhovedet kan elske Gud, det er Guds gave til os.

Det samme kan vi sige om glæden. Al sand glæde er Guds gave til os. Hvordan kan vi så glæde *Gud*, hvilket vores overskrift hævder, at vi er skabt til?

Hvad glæder Gud sig over? Jesus fortæller en lignelse om ét får ud af 100, som stikker af og bliver væk. Hyrden leder efter det, som om han ikke havde andre får at tage sig af - sådan elsker Gud dig, som om han ikke havde andre at elske. Derfor er der kun én plads at se på billedet her, selv om vi er mange, der kan sige: "det er min plads." Vi behøver ikke at slå om den, for der *er* plads.

Når hyrden har fundet sit forsvundne får, så holder han en glædesfest, der er helt ude af proportioner med dagsprisen på et får. Og Jesus konkluderer: "Sådan bliver der mere glæde i Himlen over én synder, der omvender sig, end over 99 retfærdige, der ikke behøver omvendelse." Og én af disse 99 retfærdige - var det ikke den lovkyndige med det forfængelige ønske at retfærdiggøre sig selv og blive god nok til at behage Gud. Det lykkes ikke.

Den, Gud glæder sig over, er den, der omvender sig og lader sig føre hjem til den plads i den treenige Guds fuldkomne kærligheds fællesskab. Den, der i kærlighedens tilbedelse slipper sig selv og retter sind og sans imod Gud. Og så er det for resten ganske ligegyldigt, hvor du kom fra - om du var langt ude i gudsfornægtelsens ørken, eller om du var midt i et mislykket forsøg på at behage Gud med din selvretfærdighed, eller du lige havde sat dig til rette på den plads i fællesskabet med Gud og opdager, at hos Gud er der altid mere - Han er altid mere, Han er altid

større.

Sådan er omvendelsen og tilbedelsen to alen ud af samme stykke - at vende al sin forventningsfulde opmærksomhed mod Gud - at længes efter ham - at elske Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke.

Og aldrig så snart har du gjort det, før du opdager, at din kærlighed, din længsel er gengældt. Nej, det er faktisk forkert at sige - for Gud elskede dig *først*. Han længstes efter fællesskab med dig, længe før du erkendte, at du havde brug for ham. Han gik ud for at lede efter dig. længe før du opdagede, at du var fåret, der var blevet væk.

Tilbedelsen er som fårets brægen om hjælp i ødemarken. Tilbedelsen er som den elskendes spejdende blikke efter den elskede. Tilbedelsen længslen efter fællesskab med Gud, som en hjort skriger efter vand.

Men dér på bordet (ikonen) , lige ud for din plads i Guds kærligheds fællesskab, står et bæger. Det er det samme bæger, som står her på nadverbordet og fortæller, at Guds Søn gik helt ud i lidelsens og dødens ørken i sin søgen efter netop dig.

Den kærlighed er i sandhed værd at rette hele sit hjerte, hele sin sjæl, hele sin styrke - hele sin person imod - - og blive fundet.

Dét er tilbedelse.

Når du dér har fundet din plads i kærlighedens fællesskab ved Guds bord, så vil du opdage - hvis du overhovedet tænker over det - at du i din daglige færden er blevet så dejligt fri for alle spekulationer om, hvorvidt du nu også ligner den gode samaritaner - om hvor god eller slem du er - om hvordan du nu skal behage Gud. For du er jo kommet der med tilbedelsens uforbeholdne åbenhed, så den kærlighed, du selv er favnet af også fylder dit hjerte og dit liv, i og med at Gud Helligånd fylder din tomhed ud. Du må elske, som du selv er elsket.

Det er tilbedelsens virkning på dig selv i det liv, du lever på denne jord.

Og vær vis på, at også det glæder Gud.

Og du bliver aldrig færdig med den tilbedelse, for hos Gud er der altid mere - han er altid større. For Gud er grænseløs kærlighed.

Amen.